

Tuwanuä, Poli iqu kinganä 1 Tesälonaika pmeqä iquauŋqä äqäkqe **Yätamäkqä kuknuä hiŋuiqänjä iquvi**

Tesälonaika ii anjä-himqä naqänänjä, qua Masendoniya iuvi. Poli iqu anjä-himqä Pilipai ävämaŋi, Tesälonaika iuŋqä äwätä, qokä-apäkä Jisasi Iqueqä yoqerŋqä iqi aquvä qämbŋqä, ävauqumuatkqe. (Wäunjuinqä 17:1-9, hiŋuä qundŋqä.) Inäqe, Israitqä iqi äpmamiŋuwä iqua, qokä-apäkä kuapänänjä Poli iqueqä kukŋui qänaknä ipu, Jisasi Iquenyqä quuvqä eqiyätanğä äqumbiyi, qu äwqä quvqä imäkkwi. Iutaŋi, Poli iqu Tesälonaika ävämakqe. Qä-nakŋi, iqu anjä-himqä Korinä iu pmetanği, iqueqä wäunjuä anä imiŋiyä Timoti iqu äwimetä, nätmätqä, ämaqä Kraisi Iqueqä yoqä-tänjä iquau, Tesälonaika iu äwimakqerŋqä awä ätukqe.

Poli iqu, Timoti iqueqä kuknuä qätä äwiyäqänğani, iqutä, Silasi iqutä, Timoti iqutänji, qu tuwanuä tä, ämaqä Kraisi Iqueqä yoqä-tänjä, Tesälonaika iu pmetanğuwä iquauqä quuvqä heqiyqe, yänjänäqŋqä iwimäkŋŋqä äqäkuwi. Ämaqä näqŋqä-tänjä kuapänänjä iqua, kuknuä tiinjä ätmiŋuwi. Poli iqueqä tuwanuä, Goti Iqueqä bukä iu äqänänğä iutaŋi, tuwanuä tä, iqu kinganä äqäkqä iiyi. Poli iqu, ämaqä Kraisi Iqueqä yoqä-tänjä Tesälonaika iu pmetanğuwä iquauqä quuvqä heqiyqerŋqätä, suqä anğuiŋqätä, aquvänä itä, tuwanuä tä äqäkqe.

Ämaqä näqŋqä-tänjä iqua, kŋui tiinjä indqänätqänjä. Ämaqä Kraisi Iqueqä yoqä-tänjä iinjä iqua, Iqu anğunji äänä päŋqutiyä-qe, kŋuä kuapänä indqänmiŋuwi. Qu näqŋqä ipŋqä iinğä wiŋğanği, Poli ique yatŋqä äwikuwi.

Ämaqe, Jisasi Iqu anğu mapqänğa äpäkombqä iqua, qu hänä hea ique-ique mapnuwänqätänä? Ga Kraisi Iqu äknğa päniqäwä? Poli iqu kimani, tiinjä ätukqe. Qu suqä anğuä iu qänaknä iqäpnuwänqe. Inji, iqua Naqä Iqueqä päniqerqä näwe imäkmbu pmeprqe.

Poli iqu, tuwanuä tquenqä kuknuä ätkerqä

¹ Nyi Poli iqundä, Silasi iquä, itanğa Timoti iquä, ne tuwanuä tä henyqä äväwqatqu. He Goti neqä Apiqueqätä, itanğa Naqä Jisasi Kraisi Iqueqätä, epu, anjä-himqä Tesälonaika* iu aquvä äqänätqänuwä iquenqä. Goti Hanjuwä Iqu, Iqueqä qeqä imänqeuta hiñgi etapätä, äwqä hanjuä imbu pmetprqä emäkquä.

Poli iqu, Tesälonaika iqua quuvqä eqäkuwiñqä, yeeqä ikqerqä

² Ne hea ique-iqueni, Goti Iquenyqä tääqä ätuätanänğanji, henyqä knuä yqänä ipisanä, “änğuiqä” ätuätunqe. ³ He heqä quuvqä eqäpiyita, wäunjuä itqänuwinqätä, heqä suqä ämaqerqä äwiñqeta, wäunjuä yänänäqñqä imäkätqänuwinqätä, itanğa heqä knui, neqä Naqä Jisasi Kraisi Iquenyqä indqämbu, hiñjuä äquumbu äpmapiyita, wäunjuä mäwquatämäuqä a yänänäqñqä äqätänuwinqätäni, ne knuä ämetanä, Goti Apique, “änğuiqä” ätuätunqe. ⁴ Neyämaqä, Goti Iqu henyñqä äwinyänqä iquenä, Goti Iqu he atäunjuä ae etekqerqe, ne näqñqä eanitanji, “änğuiqä” ätuätunqe. ⁵ Iqu iinjä etekqerqe, ne näqñqä hiñgi mämeqä iquque. Kuknuä anğuä we-huñqä-tänjä iqu, ne hiñgi mäma mäyapqä ikque. Ne yänänäqñqetä, Dñä Anğuä Iqu yätamäkkä neyqanqgetä, itanğa ne quuvqä yänänäqñqä eqiyanä, “Kuknuä iqu naqä-qakuiqä” ätätanä, awä etkque. Ne

* 1:1 Wäunjuñqä 17:1-9

heyaqä awä imä äpmenä, yätamäqkä heyatuŋquä suqä imäkmiŋquä iuŋqe, hiqä-hiuäni, näqŋqä ae äyä eŋä.

⁶ He kukŋuä naqä-qakuï ämakuwitaŋi, haŋä-iqä ämepiyäŋga, Dŋä Äŋguä Iqu yätamäqkä eyqanŋi, nesä, neqä Naqä Iqutä, haŋä-iqä ämetanä yeeqä imiŋquä-pa, he-pqe asä inä imiŋuwi. ⁷ He iinä imäkäpiyitaŋi, ämaqä quuvqä heqiyqä, qua naqä Masendoniya iu pmeqä iquautä, qua naqä Äkaiya iu pmeqä iquautä, ämotqueqä eŋqä-parä äpmeŋä. ⁸ Ämaqä im-imä äpmeŋuwi, Naqä Iquenyqä kukŋui, hesa qätä ae äwikuwi. Qua Masendoniya iutä, Äkaiya iutänä ma, qua eeqänänä iuŋi, he Goti Hanjuwä Iquenyqä quuvqä eqäkuwiŋqe, qu qätä ae äwikuwi. Ne iinŋe, awä inä matqä pa yanä. ⁹⁻¹⁰ Ne he emeqanŋua, he yeeqä änä-änä ipu äneyätmeqanŋä qätä äwikuwiŋqe, qu kukŋuä tii ätätqänä. “Ämaqä Tesälonaika pmeqä iqua, goti quanŋä iquauŋi ävquatämäupu, Goti Naqä-qakuä Hänä-pmeqä Iqueqä yäpä iqinyä äväpu, itanŋa Iqueqä Ymeqä qäukuä yäninä Iquenyqä hiŋuä äqumbu äpmeŋäüä” ätätqänä. Ymeqä Iqu, ii Jisasi Iquvi. Iqu äpäkoŋganŋa, Goti Iqu, Ique anŋi ävauqumuatkqe. Itanŋa Iqu, Goti Iqueä äwqä tnäni, suqä quvqä imäqkä iquauŋqä äpäŋqä ii, ne mänemeqä yätŋqä, Yätamäqkä Neyqä Ique.

2

Poli iqu, Tesälonaika iu wäuŋuä imiŋqenqä

¹ Neyämaqäüä, ne iqi emakque, hiŋgi memeqä danä ikquenŋe, he näqŋqä äyä eŋä. ² Ne henyqä äpatuŋquänä anä-himqä Pilipai iu pmetanŋquänŋani, ämaqä quvqä inetquepu, neyaqä huiwiuŋi täŋä-huŋqä naqänänä änä-tapmiŋuwiŋqe, he näqŋqä ae eŋä. Ne haŋä-iqä ii qäyä ämetanä-qe, neqä Goti Iqueqä yätamäqkä iutaŋi, ne zä miqä danä, pemänä itanä, kukŋuä anŋuä we-huŋqä-täni,

awä äyä etmiñque. ³ Ne ämaqe, “He Jisasi Iquenyqä quuvqä heqäpiyä” ätuäkituñque, suqä tiñiqua qäsä imäkätanä, hmanji. Kukñuä quvqe matqä, quvqä imäqñqä kñuä mindqäñqä, kukñuä quañgi mäutqe. Oee. ⁴ Ne kukñuä iñji, hinginä mätquä itqäñu. Goti Hanjuwä Iqu, neqä suqä yamwiqä ae äneyätä, Iqueqä kukñuä we-huñqätäñji, awä tuäkiquatuñquänä, quuvqä ae änaiqäkqä iuta, awi ii ätuäkitqäñu. Ne wäunjuä ii imäkätuñquene, yeeqe ämaqe miqä ipnä. Goti, neyaqä qeqä-quuvqä imñji, Yamwiqä Neyqä Iquenyä, yeeqä iwimäkatuñquä äyä imäkätqäñu.

⁵ Ne emayäkitanä iuñji, heyaqä nätmatqä tämeqä kukñuä huitañji-huitañji maetqä itanä, hiñuä yqänä äqunanä, qeqä bimbiqä natqañgi kukñuä quañgä isua maetqä imiñquene, Goti Hanjuwä Iqu näqñqä hiqañgi, hiqä-hiuä-pqä näqñqä ae äyä enjä. ⁶ Itanga neyaqä yoqe, he-pqä, ämaqä huizi-pqä, haqeu mänamäuqañqe, mänenqä eä. ⁷ Ne Kraisi Iqueqä kukñuä awä tuäkiqñqä änanowatkqä eanä-qe, “He qätä äneyäpu, iñjä imäkäpiyä-qe” yänänäqñqä maetqä, ymeqä nandqä känai, añuä ävätä äñguänänjä ämitñqä-pañjä iñjä eanä, qeiqinyä äyä äpmamiñque. ⁸ Ne henyqä kiñjä nenyätanñji, qeqä etmäkätanitanñji, Goti Iqueä kukñuä äñguä we-huñqätäñji awä etatuñquene, yeeqä änenyätäqä-qe, tiñjä-pqä inänñji. Ne “Quñqä yänjä inä weniñquene” kñuä indqänänä äpmamiñque.

⁹ Neyämaqäüä, ne wäunjuä dñjä huqä imäkmiñquä iuñji, he hiñuä ae äquñguwi. Inğanji he nesa hanjä-iqä mämeqä ipñqä diñqe, ne hiunji-heatqä mbqä wäunjuä yänänäqñqä itanä, kukñuä we-huñqätäñji awä etätanä, hesä anä äpmamiñque. ¹⁰ He ämaqä Kraisi Iquenyqä quuvqä eqiyätqäñuwä iquendä, anä äpmenänğanji, ne Goti Iqueä yäpä iqä äpmenä, suqä quvqä hui mimäkqä jänänänjinä

imäkätqätaungqenqä näqñqe, henyä mämeqä, Goti Hanjuwä Iqu-pqe inä ämamiñqe. ¹¹ Kaniqu, iqueqä ymeqä du äñguänänä ämitñqä-ma, ne, he hñqunä-hñqunä, tiinjä ämeyätunquä iinjqe, hiqä-hiuäñi näqñqä eñä. ¹² Ne hiqä kñuä äwqe evauqumuätätanä, heqä qeqä-quuvqä imñi yänänäqñqä emäkätanä, mañä yänänäqñqä tiinjä äyä etmiñqe. “Goti Iqu, ‘He Nyaqä miqeuñqätä, Nyaqä yoqä naqä äqonäñqä iu ämotqueqänqä timäupnuwänqä’ tääqä etätñqe. Inji he Iqueqä äwinyänqä iunä pmetanjpiyä.”

¹³ Goti Iqueqä kukñuä we-huñqä-täñi, ne äma äpätanä awä etqanqua, qätä änekuwä iunqe, he kñui, “Ii ämaqeqä kukñuä ma, Goti Hanjuwä Iqueqä kukñuiqä” eyqanji ämakuwi. Iiñinjqe, ne hea ique-ique, Goti Hanjuwä Iqueni, “änñuiqä” inä ätuätqänu. Goti Iqueqä kukñuä ii qäqu, he ämaqä quuvqä heqiyqä iquenä, yä-tamäkkä heyätñqeyi. ¹⁴ Neyämaqäüä, he Goti Iqueqä ämaqä, Jisasi Iquenyqä quuvqä eqiyäpu, qua Jutiya iu aquvä äqänäqisätqänuwä-pañä-quenä etanquwijnqe, ne näqñqä eñu. Ämaqä iinjä iqua, quyämaqä Israitqä iquauta hanjä-iqä ämakuwä-pañi, he-pqe, ämaqä heqä qua qäyutanjä iquauta, hanjä-iqä kiinjä äyä ämaka äpäätqänä. ¹⁵ Ämaqä Israitqä iquautanjä hñqua, Naqä Jisasi Ique pizqä äpäkkuwi. Qänğanji iquautanjä huiziqua, Goti Iqueqä kukñuä hiñuä-tqä iquau pizqä äpäkkuwi. Itanga neñi hñquququa, “He neyaqä qua täuñi, mäpmeqä pambiyä” änatäpu, huätä änandowatkuwi. Täñğanji Israitqä iqua, Goti Iqu äwinyänqä duñi, qänaknä miqä da, ämaqä ee-qänänä iunqä mäkänqä ipu, tiinjä itqänuwi. ¹⁶ Ne, Israitqä qäyä etanji, huizi iquauñi, quwqä suqä quvqä iuta, hänjä imäkäqumuätqñqä kukñuä tuqñqe, mäutqñqä inemäkñqä itqänä. Hea ique-ique iinjä imäkäpu, quwqä suqä quvqe yändi-yändi imäkqä peyätqätanquwitanji, Goti Iqueqä äwqä tnäñi, kima qäqinyä wimetñqä itqäüä.

Poli iqu, Tesälonaika pmeqä iquau wimetŋqä äwingqenqä

¹⁷ Neyämaqäüä, quvqä inetquepiyä iqua, he evämetuŋquä inemäkqanŋuwitani, ne hesä anä mäpmeqä eanä-qe, henyqä knui, maqänä indqanŋque. Ne hiŋuä eqänatuŋquä kiinä nengangqä-qe, henyqä anŋumä quvepqe, ämävqänätuŋque. ¹⁸ Ne henyqe, mapqänqä ma quvepqänqä etanŋqä-qe, Setänä iqu hoptäwä äneyätŋqe. Poli iqunä, nyi aanä kuapänä emeqisŋqä änyinätŋqe. ¹⁹ Neqä Naqä Jisasi Iqu anŋi äquvepätqanŋani, ne äsque meniŋuŋquä hiŋuä äqänanä äpmenä, yeeqä äkiuta yaniuŋquä äpmenä, yoqä naqä äkisqueŋa meniŋuä äpmeŋu? Nätmätqä hui-huita maetqe, hesanŋqe. ²⁰ Ne yoqä naqä motqueqetä, yeeqä iquetäni, he qäquenŋi. Iiŋiŋqe, ne he emeqisŋqä änenyätŋqe.

3*Poli iqu, Timoti ique iquaunqä ändowatkqenqä*

¹ Ne henyqä äwäwa itanitani, äpakänä mäpmeqä yatunquä, tii ätŋgquque. “Timoti iqu äyevämeqanŋa, Poli iqundä, Silasi iqundä, ye Atenisi du pmeŋqeqä.” ² Iiŋä ätnanitani, ye Timoti ique henyqä anŋi ändowatkuee. Iqu neqä neyämaqä, Goti Iqutä wäuruä anä imäkäsinyä, kukŋui Kraisi Iquenyqä awä ätuäkitŋqä iquvi. Iqu heqä quuvqä heqiyqä iu yänänäqŋqä emäkqanŋuti, he pämä yänänäqŋqä tqäpŋqä ändowatkuee. ³⁻⁴ He tiinä iqänqä, hanä-iqä emeqanŋqenqä, äwäwa iqä diŋqä, äpkqe. Ne hesä anä äpmenänŋani, “Eequne hanä-iqe änemequäniqeqä” etmiŋquetani, he iinqä näqŋqä ae epu äpmeŋuwitani, ii tänŋa sä änemetqäüä tä. He hiŋuä ae äyä äqunänä. ⁵ “Nyi quŋqä äwäwa äpakänä miqä imä” knuä indqänätmä, Timoti ique ändowatkqe, heyaqä quuvqä heqiyqenqä näqŋqä mamqä diŋqe. “Ämaqä yamwiqä vqä iqu, hiqä quuvqä heqiyqe yamwiqä eyqanŋa, he

qua iqi päkñqärqätä, neyaqä wäuruä eeqänänjä imäkätunq̄ue, hiñginäwa yeqñqätiyä, ä änäänqätiyä?” tmä, kñuä kuapänä indqänätmä iutanji.

Timoti iqu, Tesälonaika iqua äñguä äpmamiñuwiñqä awä ätukqeqä

⁶ Timoti iqu hesä äpmeñqe, yeñi tänğa-qänğa qe äyemetä, kukñuä yeeqä iñqä, heyaqä quuvqä heqiyqeqätä, itanğa heqä suqä ämaqä huizi duñqä äwiñqä ämeñuwiñqätä, äma äpätä awä äyatqi. Iqu kukñuä tiñjä-pqe, inä äyatqi. “Ämaqä di, qu quwqä äwqä yeeqä iñqetä, nenyqä kñuä indqänäpu, ne hiñuä naqämbñqe, ne quñqä änenyätñqä-pa, iñjä äwinyätqänä” äyatqi.

⁷ Neyämaqäüä, ämaqä quvqä inemäkätqätanğä hanjä-iqä ämetanä pmetanğua, heyaqä quuvqä heqiyqeqä qätä iñjä äwiyätanitanji, neqä äwqä tämñi yänänäññqä inemäkqi. ⁸ He Naqä Iqutä, yänänäññqe, qänğanä ae ätqäukuwä du tqäutänğä, iñi tänğanji ne-pqe, quami äñğuanänjä äpmeñu. ⁹ Ne neqä Goti Hanjuwä Iqueqä hiñuä iqiñi, henñqä kñuä indqänätanä, yeeqä aañä kuapänä itqänju. Iqu yeeqä naqänänjä iñjä änätapkqeqe, “Äñguiqe” qäyunäñi, äänä tätunquäwä? ¹⁰ Ne, he hiñuä anğumä ämaeqänätanä, heqä quuvqä heqiyqä imñi, äwa äkiñqä enjuwi, yänänäññqä emäkatunqeqe, qanyä mäpmeqä, Goti Hanjuwä Iquenyqä tääqä hiunji-heatqä ätqä äwätqänju.

Poli iqu, Goti Ique tääqä ätukqeqä

¹¹ Ne tiñiñqä neñğanjiyi. Goti Apiqu Kiqä-kiuätä, itanğa Jisasi neqä Naqä Iqutanji, ne pe-huñqäqi quvepatunqeqe, hänaqä qañä watunquä iunji, huätä änduqiyäsinyä äñguä imäkiññqe. ¹² Tiñjä-pqe inänñqe. Naqä Iqu suqä ämaqeunqä äwiñqä iqueni, hesä, mañguä iñjä emnätätñqä emäkquänä. Iñjä dutanji, ne henyqä

änenyätŋqä-pa, hiqä-hiuänqätä, qokä-apäkä eeqäpnänjä iunqätä, enğuätŋqe. ¹³ Iinjä iutani, tiinjä timäutŋqänä. Goti Iqu, heqä qeqä-quuvqä yäpä imŋi, yänänäqŋqä emäkquätŋqe. Itanğa hea neqä Naqä Jisasi Iqu, qokä-apäkä Iqueqänä atäunüä ätekqä eeqänänjä iquatä, anġi anä quveppqänġani, he Goti Apiqueä hinguä iqinġi, suqä quvqä hui maeqä, jänänänjä imäkquenä pmetanġuwänġa, quvepäniŋqä.

4

Suqä, Goti Ique yeeqä iwimäkqä dunä imäkqäpŋqe

¹ Neyämaqäüä, ne heŋi, suqä eeqäpnänġi, he Goti Hanjuwä Ique yeeqä iwimäkqäpŋqenġe ae qe ämetquakque. Inġi tänġani, he iunġi qänaknä ipu, quamä anġuanänjä äyä äpmeŋä. Itanğa tänġani, ne Naqä Jisasi Iqueä yoqeta maŋjä etquque, suqä iinġi, heqä äwqä yäpä imŋi, aanjä yänänäqŋqä witanġuti, äpakänä imäkqäpŋqä nenġanġi, maŋi i etqu. ² He näqŋqä ae äyä enjä. He suqä äänä imäkqäpnuwänġä diŋqe, ne Naqä Jisasi Iqueä yänänäqŋqä iuta, kukŋuä ae äyä etmiŋque.

³ Goti Hanjuwä Iqueqä äwiŋqä imŋä di, tiinġinġä äwi. He heqä hänjä-pmeqä eeqäpnä ique äwipu, suqä quvqä maeqä, ikikinyänjä tii hiätŋqe. Suqä huiwä yanjä-inġä Goti Iqu änätapkqä iunä imäkäpu, suqä huiwä yanjä-inġä huizi, mimäkqä pambu. ⁴ Qokä qäquenä ä apäkä qäquenä, suqä quvqä imäkŋqänä hiqä äwqe mevauŋqä, yänänäqŋqä imäkmbu äpmapu, suqä jänänänjä Goti Iqu äwinyänġä iunä imäkqanġpu. ⁵ Ämaqä Goti Hanjuwä Iquenġä maŋqä iqua, quwqä äwiŋqä kŋuä indqänġä imŋi, kŋui hiqaqä huisä-hŋqutä hiŋġi wiqä, iinġänä ämapu, imäkätqänjuwä-paŋuenä mäpmeqä itanġpu. ⁶ Itanğa hiqä heyämaqä hŋqueqä apäkä iinġi yuiŋqä itquepu, qui miwimäkqä pambu. Ämaqä hŋqu suqä

iinjä iqua imäkätqñqe, ne kukñuä yänänäqñqä tiinjä ae äyä etmiñque. Goti Hanjuwä Iqu ämaqä iinjä iqueni, kima ävätä hanjä-iqä väniqeçä. ⁷ Goti Iqu ne suqä quvqä imäkqänqä tääqä iinjä mänatätmeqä ikqe. Oee. Iqu ne, Iqueqä ämaqä jänänänjä pmeqänqä tääqä änatätmakqe. ⁸ Inji ämaqä hñqu, kukñuä täunji tuwä äwiyqäqe, ämaqä du mitqueqä pa iqi. Iqu Goti, Iqueqä Dñjä Äñguä Ique etapätñqä Ique, itqueqi.

⁹ Goti Hanjuwä Iqu, suqä hiqä-hiuänqä enqä iquenyqe, ae äyä ämetquakqä-qae, ga he ämaqä quuvqä eqiyätqänjuwä huizi iquauñqä enyätñqä diñqe, tuwanjuä maqiyqä yanä. ¹⁰ He näqñqä ae ämepu, ämaqä quuvqä heqiyqä eeqänänjä, anjä qua naqä Masendoniya iu im-imä äpmakäwänjuwä iunqä enyätqäuä. Neyämaqäuä, he suqä iinji äpakänä imäkqäpñqä neñganñgi, mañjä yänänäqñqe, i etqu. ¹¹ He kñuä yänänäqñqe, quamä qeiqi pmetpñqä iunqä ämapu, he hñqunä-hñqunä wäunñi hiqe imäkäpu, itanña hiqä quamä pmeqä du yätamäkqä hiyquätñqä diñqe, hiqä hipaitä wäunjuä iqäpñqe. Ne he iinjä imäkqäpñqä ae etmiñquä-qe, mañjä yänänäqñqä anñgi etqu. ¹² He quami iinjä pmapqe, qokä-apäkä Goti Hanjuwä Iquenyqä quuvqä maeqiyqä itqänjuwä iqua henyqe, “Ämaqä äñguänänjä-quaiqä” tqanña, he nätmätqä hmbinyqä äwa miqä pmetpnä.

Naqä Iqu anñgi äquvepätqänñganqä

¹³ Ämaqä Goti Hanjuwä Iquenyqä quuvqä maeqiyqä iqua, ämaqä ae äwekuwä iqua anñgi vauqänqe, kñui mindqänqä ipu, hiñjuä äqämbu mäpmeqä, huäqä-huñqä ämepu kñuä äqiyätqänjuwä iquayi. Neyämaqäuä, he iinjä enqä-pa pmeqänqä, “Ämaqä quuvqä eqiyäpu, quwqä anjä näweqämqä äwätqänjuwä iquauñji, squä wimeniqätiyä” tpiyä diñqe, he näqñqä metpñqä äneñgi. ¹⁴ Iinjä iqänñqe, ne eeqäpnä quuvqä tiinjä äyä

eqiyätqänju. “Jisasi Iqu äpäkonätä anjumä ävaukqeä. Iinjä dutaŋi, Iqueä yänjänäqŋqeutani, ämaqä quuvqä eqiyäpu äpäkonätqänjuwä iquauŋi, Goti Hanjuwä Iqu anŋi ävauqumuatätä, Jisasi Iqutä ätuma quvepäniqeä.”¹⁵ Iinjäqä, ne Naqä Iqueä kukŋui ämetanä, awi tiinjä etätqänju. “Ne häŋi, Naqä Iqu anŋi äquvepätqänŋanqä yqänä äpmamitatqä iquene, ämaqä ae äpäkonätqänjuwä iquauŋi, hijuiqä mäwimeqä yaniqueä.”¹⁶ Ii tiinjä timäuniqe. Naqä Jisasi Iqu, Kiqä-kiuä maŋä yänjänäqŋqä tqanŋa, Iqueqä ynaunqä huizi iquautanä naqä iqu-pqe, maŋä inä tqanŋa, Goti Hanjuwä Iqueä hääwi äkakä inä tqanŋa, Naqä Iqu qäukuä yänjisa quvepäniqe. Inŋanji ämaqä Iquenyqä quuvqä eqiyäpu äpäkonätqänjuwä iqua, qu-ganä anŋi vaupnuwi.¹⁷ Inŋanji iquatä, ämaqä hänjä yqänä äpmamitatqä iqunesä, Jisasi Iqutä qaquvqä yätqä minatuŋquänä yanique. Itanŋa ne Naqä Iqutä, hänjä hea ique-ique anä pmetanique.¹⁸ Iinjä etanŋi, hiqä-hiuä kukŋuä tqe ätnäpiyitani, yänjänäqŋqä imäkŋanŋgŋpu.

5

Naqä Jisasi Iqu anjumä quvepqeŋqä, näwe pmetatuŋque

¹ Neyämaqäüä, hiunji nätmataqä iinjä timäuqänŋe, ne tuwanjuä maqiyqä yanä. ² Iinjä, hiqä-hiuänji näqŋqä äŋguänä tiinjä ae ämakuwi. Hiunji Naqä Iqu äquvepqänŋe, “Ämaqä quwä-meqä hŋqu maquvepqä yänŋiyä” kŋuä ämenä pmetanŋua, maqŋqä äquvepqä-pani, maqänä ii timäuniqe. ³ Ämaqe, “Ne tänŋanji hanjä-iqä mänemeqä äŋguä äpmerjunä” tätqätanŋuwänŋa, apäkiqua ymeqä mipŋqänä tänjä-huŋqä naqänänjä maqänä äwimeqä-pani, qui iwimäkätŋqä-pqe maqänä ii wimeniqe. Inŋanji qu hanjä-iqä naqä iqueŋqe, zä mäpmeqä ipnuwi.

⁴ Ämaqe, quwä-meqä hŋqu quvepqanŋi äqumbiyänŋa, iquenyqä yäunjuä ipnä. Injäqe, neyämaqäüä, he suqä

hiawiqä qua täutarjä iu mäpmeqä ipinjäqä, hiunji iqu quwä-meqä enqä-pa, quvepqanqa, he yäunjuä ipnuwä ma, oee. ⁵ Ne hea witanqi pisqä imä asusua itanä imäkätunquä iqune maetqe, oee. Ne hiunji imänätanqi, nätmätqä eeqäpnä we-hunqä iqi hiujuä äqunanä, imäkätunquä iquneyi. ⁶ Inji, ne hiaqäqä, ämaqä huizi äwijnuwä-panji mäwiqä itanä, neqä Naqä Jisasi Iqu anqumä quvepqenqä hiujuä äqänanä, kjuä yasämä ämetanä pmetatunque. ⁷ Ii tiinji. Ämaqä hiaqäqenqänä äwinyätunqä iqua, qu heatqänqanji hiaqäqä witpnä. Itanqa ämaqä wainqä-eqä yänänäqenqeta, kjuä iqe qämä-qämä iwimäkätunqä iqua, qu heatqänqanji i imäkpnä. ⁸ Injäqe ne iinjä ma, we-hunqä iutanjä eanitanji, ne kjuä yasämä ämetanä tiinjä pmetatunque. Ämaqä mäkä-iqä hnqu, nätmätqä quikuä iqi ktqä äqumuätänänqä-panji, ne suqä quuvqä heqiyqä iqtä, ämaqä huizi iunqä neqä qeqä-quuvqä imda änenyätunqä iqtä, iquaqu mäwquatämäuqä, a yänänäqenqä äqätanä. Itanqa ämaqä mäkä-iqä hnqu, nyuänjä ämuasmänqä nyuänjä qui imäkunqänqä ämäunqä-panji, ne Jisasi Iqu anqumä änyä-hänjä imäkäqumuatä-naiyäninqä dijqä, kjuä iqä yänänäqenqä ämenä, hiujuä äqänanä äpmenä. ⁹ Ii tiinji. Goti Hanjuwä Iqu, Iqueqä äwqä tnäninqä zä iquatunquä mänätänaiyqä ikqe. Iqu ne, neqä Naqä Jisasi Kraisi Iquesa, hänjä inemäkäqumuatäniqä dijqä ätänaikqe. ¹⁰ Jisasi Iqu, ne hänjä yqänä pmetanqquänqa, ä ae äpäkonatquänqa äpätqe, ne Iqtä hea ique-ique anä pmetaniquenqä, äpäkongqe. ¹¹ Inji he suqä tänqa tä itqänjuwä-panjä tiinji, hiqä-hiuä kukjuä tqe ätnäpiyitanji, yänänäqenqä imäkunqanqpu.

Suqä änguanänjinä imäkqenqä

¹² Neyämaqäüä, he tii imäkunqä yatunqä iqu. Ämaqä, heyaqä awä iqi wäunjuä dnjä huqä ipu, Naqä Iqueä

äwiŋqä dunä ämeyäpu, “suqä quvqä ii mimäqkä pam-biyä” etätqänuwä iquauŋi, heqä naqä enqä-pa qunŋpŋqe. ¹³ Iqua he yätamäqkä e eyätqänuwä iunŋqe, kŋui äŋguänä indqänäpu, heqä äwqä imda enŋanŋuti, iquau mändi makittqiyqä, iquauqä yoqe, haqä muämuäqäpŋqe. Hiqä äwqe, haŋuä imbu, pmetpŋqe.

¹⁴ Neyämaqäüä, ne kukŋuä tiinjä-pqe, yänänäqŋqä etqu. Ämaqä wäunüäŋqä enyqä itqänuwä iquauŋi, “Enyqä miqä wäunüä ipiyä” ätuäpu, ämaqä zä iqanŋuwä iquauŋi, yänänäqŋqä iwimäqkä kukŋuä isua ätuäpu, ämaqä aquvä-aquvä miqanŋuwä iquauŋi, yätamäqkä äväpu, itanŋa ämaqä eeqänänä iinjä iquauŋi, qeiqi iwimäqäpŋqe. ¹⁵ Ämaqä he suqä quvqä etqueqä iqu, iinjä emäqanŋqenŋqe, kima miqä pambu. Inäqe, hea ique-iqueŋi, hiqä-hiuätä, qokä-apäkä huizitä, äŋguänä äminyäpu pmetpŋqänä, suqä äŋguä dinä imäqanŋpu.

¹⁶⁻¹⁸ He hea ique-iqueŋi, yeeqänä ipu, Goti Hanjuwä Iquenyqä tääqä tqe mäwquatämäuqä ipu, nätmätqä äki-äkitaŋä emeqe, Goti Hanjuwä Iqueŋi, “äŋguiqä” tquanŋpu. Goti Hanjuwä Iqu, he Jisasi Kraisi Iqutä ämuänänäuwä iquenä, suqä iinjä imäqäpŋqenŋqä äwinyätqäüä.

¹⁹ Hiqä hänjä-pmeqä iunŋi, Dŋä Äŋguä Iqueqä tä äsänŋqe, mequmuäkqä pambu. ²⁰ Dŋä Iinjä Iqu, ämaqe, Goti Iqueqä kukŋui hinuä tpŋqä iwimäqanŋgi ätquwi, he iinjŋqe, kŋuä quvqä ämepu, mändi makittqiyqä pambu. ²¹⁻²² Inäqe he nätmätqä eeqäpnänŋi iwäsäpu, äŋgui, hiqä kŋuä iqä imä ämaipu, quvqä eeqäpnänŋi, wimasipu.

Kukŋuä yäpakiyi

²³ Goti äwqä haŋuä änyanä pmeqä nätapqä Iqu, ti-injä emäkätŋqä tääqä ätqu. Iqu he Iqueqänä epu, aanŋä ikikinyänä emäkätŋqä ätuätqänu. Inŋi neqä Naqä Jisasi Kraisi Iqu anŋi äquvepätqänŋa, heqä dŋitä, quuvqetä,

huiwitä, quvqä maeqä, aarjä qäyunä imäkmbu pmetpŋqä, yätamakqä eyätŋqä, tääqä i ätuätqäŋju. ²⁴ Goti He tääqä etätmakqä Iqu, hŋgi-mända mimäkqä, Iqueqä kukŋuä ätätqä du qäyunä Imäkqä Iquvi. Inji Iqu he iinjä pmetpŋqe, emäkquänä.

²⁵ Neyämaqäüä, Goti Hanjuwä Iqu, ne yätamakqä neyquätŋqenqä tääqä tquanŋpu. ²⁶ He äminäpiyänŋaŋi, quuvqä heqiyqä iquneqä suqä iuŋi, quneqä inŋpŋqe. ²⁷ Nyi neqä Naqä Iqueqä yänänäŋqä iuta, tiinjä etqä. “He tuwaŋuä tä, ämaqä quuvqä heqiyqä eeqänänjä iu a tuepiyä” etqä. ²⁸ Neqä Naqä Jisasi Kraisi Iqu, Iqueqä qeqä imänqeuta hŋgi etapquä.

Goti Hanjuwä Iqueqä Kuknui
The New Testament in the Menya language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Menya long Niugini

copyright © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Menya

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-07-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Oct 2021 from source files dated 18 Aug 2021

b1d968ea-da2d-5306-b214-e238bbf38aac